

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA OBRONY TERYTORIUM KRAJU

JAWNE

~~SECRET~~

ASG WP wewn. 3811/84

Egz. nr 1

Płk dr hab. Waldemar Jan WOŁPIUK

ORGANIZACJA OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Skrypt

47496

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1984

325

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA OBRONY TERYTORIUM KRAJU

JAWNE

ASG WP wewn. 3811/84

Egz. nr **1**

Plk dr hab. Waldemar Jan WOŁPIUK

ORGANIZACJA OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Skrypt

47496

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1984

325

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

PRZEKLASYFIKOWANO

KATEDRA OBRONY TERYTORIUM KRAJU

Protokół Nr 54305

ASG WP wewn. 3811/84

JAWNE
~~Do użytku~~
~~slu...~~
Egz. nr ... 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Płk dr hab. Waldemar Jan WOLPIUK

ORGANIZACJA OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Skrypt

WARSZAWA

kwiecień

1984

JAN 18 1880

RECEIVED

1880

SPIS TREŚCI:

	Str.
Od autora	4
Rozdział 1. System <u>ochrony</u> bezpieczeństwa państwa	5
1.1. Istota i znaczenie ochrony bezpieczeństwa w funkcjonowaniu socjalistycznego państwa	5
1.2. Podmiot i przedmiot ochrony bezpieczeństwa	7
1.3. Zadania i system ochrony bezpieczeństwa państwa .	8
Rozdział 2. Metody zapewnienia ochrony bezpieczeństwa państwa	13
 Załączniki:	
1. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o urzędzie ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów	18
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 1983 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra Spraw Wewnętrznych	27

O d a u t o r a

Ochrona bezpieczeństwa państwa przed zagrożeniem zewnętrznym i wewnętrznym jest zagadnieniem złożonym i różnorodnie uwarunkowanym. Wiodąca rola przypada tutaj dwóm resortom tj. Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Autor podejmując się ukazania systemu tej ochrony w warunkach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej nie pretenduje do całościowego wyczerpania tematu. Opracowania dokonano bowiem z pozycji przede wszystkim resortu spraw wewnętrznych. W tych warunkach może ono stanowić inspirację do dalszych przemyśleń i podjęcia analizy innych zagadnień wchodzących w zakres omawianego tematu.

Rozdział 1 - SYSTEM OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

1.1. Istota i znaczenie ochrony bezpieczeństwa w funkcjonowaniu socjalistycznego państwa

Ochrona bezpieczeństwa należy do szczególnie ważnych zadań państwa zapewniających trwałość ustroju socjalistycznego, suwerenność oraz klasowo interesy ludzi pracy.

Zadania związane z ochroną bezpieczeństwa państwa wynikają z Konstytucji PRL. W artykule 6 ustawy zasadniczej czytamy: "Polska Rzeczpospolita Ludowa w swej polityce kieruje się interesami Narodu Polskiego, jego suwerenności, niepodległości i bezpieczeństwa, wolą pokoju i współpracy między narodami"^{1/}. Z treści tego przepisu wynika, że zadania państwa związane z ochroną bezpieczeństwa są realizowane w interesie całego społeczeństwa^{2/} i w tym kontekście kształtują politykę i działalność wszystkich organów państwa.

Ochrona bezpieczeństwa państwa pozostaje w ścisłym związku z obronnością i polityką obronną, ponieważ stanowią one łącznie kompleksowy system ochrony i obrony państwa^{3/}. Zagadnienie to wiąże się z rodzajami i charakterem zagrożeń. Możliwość agresji militarnej z zewnątrz powoduje konieczność użycia nie tylko sił zbrojnych, ale zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania państwa w warunkach wojny. Współczesne zagrożenia, nie eliminując możliwości agresji zbrojnej, przejawiają się w destrukcji wewnętrznej, inspirowanej z zewnątrz i niezależnej od jego zewnętrznej działalności wyrotowej skierowanej przeciwko naszemu państwu. Rodzaje i formy zagrożeń wewnętrznych, wynikających ze strategii przeciwnika zewnętrznego, stanowią komponent globalnej walki pozamilitarnej: propagandowej, politycznej, ideologicznej, dyplomatycznej, gospodarczej - której celem jest likwidacja socjalizmu w Polsce. Zmusza to do użycia w ochronie bezpieczeństwa państwa odpowiednich sił, w wypadkach koniecznych również sił zbrojnych współdziałających z siłami bezpieczeństwa

1/ Konstytucja państwa i społeczeństwa polskiego, Warszawa 1976, s. 85.

2/ Por. T. Chrustowski: Funkcje organów Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa w aspekcie praworządności, w: "Zeszyty Naukowe" ASW nr 30, s. 47.

3/ Obrona i ochrona wchodzi w zakres pojęcia bezpieczeństwa państwa. O ile jednak obronność kojarzy się z pojęciem i treścią wojny, odpięrami przy pomocy sił zbrojnych agresji, to ochrona oznacza zabezpieczenie państwa przed niebrojnymi niebezpieczeństwami ze strony przeciwnika zewnętrznego i wewnętrznego.

i porządku publicznego^{4/}. W obrębie tych zadań występuje nie tylko tożsamość celów obrony i ochrony niepodległości, suwerenności i ustroju socjalistycznego państwa, lecz także to, że zarówno ochrona bezpieczeństwa i obrona są częściami organicznymi polityki wewnętrznej i zagranicznej państwa^{5/}.

Ochronę bezpieczeństwa państwa zalicza się najczęściej do funkcji wewnętrznej, zaś obronę do funkcji zewnętrznej^{6/}. W rzeczywistości obie funkcje realizowane są w sposób spójny, a ich istota zdeterminowana jest celami państwa socjalistycznego^{7/}. Ponadto ochrona bezpieczeństwa nie może być ograniczona zakresem funkcji wewnętrznej. Dzieje się tak dlatego, ponieważ inspiracja zagrożeń wewnętrznych ma źródło zewnętrzne, a także z tego powodu, że w celu skutecznego zwalczania źródeł tych inspiracji muszą być podejmowane przez państwo działania o charakterze zewnętrznym.

Z istoty funkcji państwa socjalistycznego wynika polityka bezpieczeństwa. Pozostaje ona w pełnej zgodności z bieżącymi i perspektywicznymi celami polityki PRL, ideologicznymi, klasowymi i internacjonalistycznymi podstawami działalności PZPR. Polityka ochrony bezpieczeństwa państwa formułuje strategiczne i taktyczne zadania ochrony, określa organizację i zakres działania w zakresie ochrony bezpieczeństwa wszystkich ogniw struktury państwa.

Ochrona bezpieczeństwa państwa wyraża się w podejmowaniu niezbędnych działań zapewniających zabezpieczenie przed zagrożeniem zewnętrznym i wewnętrznym, gotowości organów państwa, a zwłaszcza wyspecjalizowanych organów resortu spraw wewnętrznych /przy udziale społeczeństwa/, do zagwarantowania bezpiecznego funkcjonowania państwa w czasie pokoju i na wypadek wojny.

Na stan bezpieczeństwa państwa składa się wiele czynników, wśród nich ważne miejsce zajmuje polityka państwa, znaczenie państwa w stosunkach międzynarodowych, akceptacja polityki państwa przez społeczeń-

4/ Na wspólnotę działań sił zbrojnych i resortu spraw wewnętrznych przeciwko współczesnemu zagrożeniu bezpieczeństwa zwrócił uwagę minister Spraw Wewnętrznych Cz. Kiszczoak, mówiąc: "Spokój wewnętrzny, bezpieczeństwo ojczyzny są wartościami bezoennymi. Na ich straży stoją żołnierze Wojska Polskiego, funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa". "Życie Warszawy" z dnia 26.8.1982 r.

5/ Por. K. Sobozak: Socjalizm - fundament rozwoju i bezpieczeństwa Polski. Warszawa 1979, s. 2.

6/ Por. L. Kański, J. Mikosz: Organizacja i system funkcjonowania państwa socjalistycznego. Warszawa 1976, s. 14.

7/ Por. G.L. Seidler, H. Groszyk, J. Malarczyk: Wstęp do teorii państwa i prawa. Lublin 1975, s. 81-85.

stwo, czujność obywateli, siła gospodarcza i militarna, sprawność i skuteczność działania systemu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, udział w sojuszach polityczno-obronnych oraz koalicyjne powiązania w zakresie ochrony bezpieczeństwa państw socjalistycznych.

1.2. Podmiot i przedmiot ochrony bezpieczeństwa

Podmiotem ochrony bezpieczeństwa jest państwo socjalistyczne, system prawny i wyodrębnione organy odpowiedzialne za to bezpieczeństwo.

Przedmiotem ochrony są podstawowe urządzenia polityczne państwa, jego ustroj i suwerenność^{8/}.

Ochrona bezpieczeństwa państwa, realizowana przez organy do tego powołane, polega na zwalczaniu zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych. Działalności ochronnej służą: praca wywiadowcza, praca kontrwywiadowcza, zabezpieczenie interesów politycznych, gospodarczych, militarnych i naukowo-technicznych. Ochrona bezpieczeństwa jest przede wszystkim urzeczywistniana przez zwalczanie zagrożeń wywiadowczych państw kapitalistycznych, działalności terrorystycznej, dywersji ekonomicznej, aktów sabotażu i szkodnictwa gospodarczego, zwalozanie dywersji politycznej

8/ Przedmiotowa strona ochrony bezpieczeństwa państwa nie została dotychczas w dokładny sposób zdefiniowana. Wielu autorów różnych opracowań używa sformułowania: "ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego" bez merytorycznego oddzielenia znaczenia tych pojęć. W rzeczywistości pojęcia te są trudne do zdefiniowania zwłaszcza, że względu na to, że niektóre zjawiska ze sfery porządku publicznego występując w dużych wielkościach, tworzą nowe jakościowo zagrożenia w sferze bezpieczeństwa państwa. Dotyczy to na przykład masowych zakłóceń porządku w miejscach publicznych, przestępstw gospodarczych w skali aferowej, masowej spekulacji, szkodnictwa gospodarczego, terroryzmu powietrznego to znaczy zjawisk w istotny sposób dezorganizujących lub paraliżujących działalność państwa. Próby zdefiniowania pojęć "ochrony bezpieczeństwa" i "porządku publicznego" podjął się E. Ura. Por. E. Ura: Pojęcie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, w: "Państwo i Prawo" nr 2/336/, luty 1974 r., s. 83-84. Autor ten nie zdołał jednak dokonać przekonującego oddzielenia treści obu pojęć, ponieważ użył sformułowania "bezpieczeństwo publiczne" i w związku z tym do treści tego pojęcia zaliczył m.in. "wszelką przestępczość", "zagrożenie życia, zdrowia i mienia obywateli", "zapewnienie bezpieczeństwa w komunikacji kolejowej, samochodowej, powietrznej bądź wodnej". Akceptując wniosek E. Ury, iż ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego trzeba wykonywać łącznie, konieczne jest ze względów teoretycznych i praktycznych uściślenie zakresu obu pojęć i określenie ich strony przedmiotowej. W ochronie bezpieczeństwa i w ochronie porządku publicznego występują bowiem różne w swojej istocie rodzaje zagrożeń, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego wymagają użycia różniących się od siebie specjalizowanych sił, środków i metod pracy, specjalistycznej wiedzy funkcjonariuszy, określonych umiejętności. Regułą jest podział i specjalizacja w wykonywaniu zadań przy uwzględnieniu wspólnoty celów i konieczności współdziałania.

i ideologicznej, wrogiej politycznie propagandy a także naruszeń tajemnicy państwowej i służbowej.

1.3. Zadania i system ochrony bezpieczeństwa państwa

Zadania związane z ochroną bezpieczeństwa państwa należą do podstawowych kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych^{9/}. Wraz z innymi zadaniami dotyczącymi ochrony porządku publicznego, granic, ochrony przeciwpożarowej, spraw społeczno-administracyjnych, mobilizacyjno-obronnych stanowią kompleks zadań mających na celu zapewnienie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Szczególne uprawnienia resortu spraw wewnętrznych i jego organów do ochrony bezpieczeństwa państwa nie oznaczają, że wykonuje on związane z tym zadania wyłącznie własnymi siłami i środkami. Ochronę bezpieczeństwa państwa gwarantuje system działań i przedsięwzięć realizowanych przez organy ustawodawcze i wykonawcze, partie polityczne i organizacje społeczne oraz postawa i udział w tej ochronie obywateli PRL. W systemie tych działań mieszczą się określone przedsięwzięcia polityczno-wychowawcze, czynności rozpoznawcze, zapobiegawcze i wykrywcze, karno-procesowe, administracyjne, prewencyjne, represyjne i inne - wszystkie regulowane przez normy prawne.

W urzeczywistnianiu ochrony bezpieczeństwa część organów państwa uczestniczy w sposób szczególnie intensywny; należą do nich niektóre instytucje Ministerstwa Obrony Narodowej, w tym zwłaszcza Wojskowa Służba Wewnętrzna odpowiedzialna za sprawy bezpieczeństwa w siłach zbrojnych PRL, cywilne i wojskowe instytucje ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz służba więziennictwa.

Najszerzy jest udział wielu instytucji państwowych w procesie zapobiegania zjawiskom naruszania prawa, likwidowania warunków umożliwiających naruszenie ochrony bezpieczeństwa, a zwłaszcza przestrzegania tajemnicy państwowej i służbowej. Szczególny obowiązek ochrony bezpieczeństwa ciąży na tych instytucjach, zakładach pracy, przedsiębiorstwach, w których koncentrują się ważne tajemnice, które uczestniczą aktywnie w stosunkach międzynarodowych i których niezakończona praca ma ważne znaczenie dla bezpiecznego funkcjonowania państwa.

Istotne znaczenie w zapobieganiu zagrożenia bezpieczeństwa państwa ma działalność polityczno-wychowawcza państwa, partii politycznych i organizacji społecznych. Działalność ta ma na celu doprowadzenie do świadomości społeczeństwa skutków wynikających z zagrożenia zewnętrznego i wewnętrznego dla stanu bezpieczeństwa kraju, podnoszenia na wyższy

9/ Por. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów /Dz.U. nr 38, poz. 172 z dnia 19 lipca 1983 r./.

poziom świadomości prawnej, czujności, kształtowanie w społeczeństwie postaw akceptacji polityki państwa w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i czynnego uczestnictwa w jego ochronie^{10/}. W kształtowaniu tych pozytywnych postaw uczestniczą również funkcjonariusze resortu spraw wewnętrznych^{11/}.

Ważność udziału obywateli w ochronie bezpieczeństwa państwa znalazła wyraz w treści Konstytucji PRL. Z zawartych w niej postanowień wynika, że podobnie jak obrona ojczyzny również "Czujność wobec wrogów narodu oraz pilne strzeżenie tajemnicy państwowej jest obowiązkiem każdego obywatela PRL". Ustawa zasadnicza postanawia także, że "Zdrada Ojczyzny: szpiegostwo, osłabianie sił zbrojnych, przejście na stronę wroga - karana jest z całą surowością prawa jako najcięższa zbrodnia"^{12/}. Świadomość tych prawd i konieczność przestrzegania zasad konstytucyjnych przez ogół obywateli mają wpływ na łączenie interesów indywidualnych poszczególnych członków społeczeństwa i równy wkład wszystkich obywateli w umacnianie ustroju. Realizacja tych zasad oznacza więc myślenie i postępowanie zgodnie z interesami państwa, narodu i społeczeństwa socjalistycznego^{13/}. Stopień politycznej integracji społeczeństwa, wzrost świadomości społeczno-politycznej mają decydujący wpływ na stosunek obywateli do uczestnictwa w ochronie bezpieczeństwa państwa^{14/}. Stosunek obywateli do sprawy ochrony bezpieczeństwa kształtuje się również pod wpływem przeświadczenia o służebnych funkcjach organów bezpieczeństwa wobec interesów całego społeczeństwa. To właśnie najbardziej odróżnia burżuazyjne służby bezpieczeństwa - stojące na straży interesów klasowych mniejszości - od organów bezpieczeństwa państw socjalistycznych^{15/}.

- 10/ Por. W. Luków: O niektórych psychologicznych i społecznych aspektach czujności obywatelskiej: w "Zeszyty Naukowe" ASW, nr 28, s. 51-54.
- 11/ Minister Spraw Wewnętrznych Cz. Kiszczał w telewizyjnym wystąpieniu w dniu 25 sierpnia 1982 r. podał kilka przykładów uczestnictwa funkcjonariuszy MSW w profilaktyce społecznej i stwierdził: "Chociaż są to formy dla organów ścigania wielce nietypowe, to jednak i w ten sposób realizować chcemy zasady socjalistycznej praworządności ... W codziennym działaniu funkcjonariuszom towarzyszy wsparcie obywateli, którzy rozumieją iż spokój i porządek w kraju to nasza wspólna troska ... Wbrew społeczeństwu nie moglibyśmy skutecznie działać". "Życie Warszawy" z dnia 26.8.1982 r.
- 12/ Konstytucja państwa ..., wyd. cyt. Art. 92 i 93, pkt 1 i 2, s. 111.
- 13/ Por. F. Bielak, M. Urbański, W. Wołpiuk: Obywatelski obowiązek strzeżenia tajemnicy państwowej, w: "Zeszyty Naukowe" ASW, nr 11, s. 136-138.
- 14/ Por. J. Kossecki: Cybernetyka społeczna, Warszawa 1975, s. 315-316, 411.
- 15/ Por. W. Wolski: Antysocjalistyczna działalność imperialistycznych służb specjalnych, w: "Ideologia i polityka", nr 1 z 1983 r., s. 38.

Centralnym organem kierowania całokształtem działalności związanej z ochroną bezpieczeństwa w Polsce jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Wynika to z nadanych mu uprawnień do organizowania ochrony bezpieczeństwa państwa, programowania i koordynowania działalności w tym zakresie innych resortów i instytucji oraz bezpośredniego wykonywania zadań przy pomocy wydzielonych sił, specjalnych metod pracy i niezbędnych środków. Równocześnie jednostki resortu spraw wewnętrznych są wyspecjalizowanymi ogniwami wykonawczymi ochrony bezpieczeństwa państwa. W strukturze resortu spraw wewnętrznych istnieją wyodrębnione ogniwia odpowiedzialne za organizowanie i wykonywanie zadań zapewnienia bezpieczeństwa państwa. Są nimi jednostki Służby Bezpieczeństwa^{16/}. Organizacja aparatu Służby Bezpieczeństwa dostosowywana jest do zadań wynikających z zakresu ochrony bezpieczeństwa. Przeciwnik, prowadząc wrogą działalność wobec interesów państwa, stosuje określone siły, środki i metody walki. Wymaga to odpowiedniej reakcji organów bezpieczeństwa i stosownie do charakteru zagrożenia użycia sił, środków i metod zdolnych skutecznie ochronić interesy państwa. W obrębie organizacji działania obowiązuje podział funkcjonalno-terytorialny poszczególnych ogniw i specjalizacja wyznaczająca określone kompetencje. Na system sił i środków składa się jawny i niejawni aparat osobowy oraz zespół środków operacyjno-technicznych oraz materiałowo-technicznych.

Podział funkcjonalny i specjalizacja ogniw organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych wynikają z zadań realizowanych przez Służbę Bezpieczeństwa. W strukturze organizacyjnej MSW istnieją zatem jednostki specjalizujące się w pracy wywiadowczej, kontrwywiadowczej, ochronie interesów politycznych państwa, interesów gospodarczych, ochronie tajemnicy państwowej i służbowej, zwalczaniu terroryzmu i kontroli międzynarodowego ruchu osobowego. Oprócz jednostek wyspecjalizowanych w określonej dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa, istnieją także, których praca służy zabezpieczeniu sprawnego wykonywania funkcji przez podstawowe jednostki specjalistyczne. Działalność tych jednostek wykonywana środkami operacyjno-technicznymi /np. radiokontrywiad/ stanowi zaplecze wobec pracy operacyjnej wykonywanej przez jednostki specjalistyczne. Ważność pracy tych jednostek polega na uzupełnianiu i ułatwianiu działań związanych z podstawowymi zadaniami w zakresie ochrony bezpieczeństwa państwa.

16/ Odrębny status Służbie Bezpieczeństwa nadała ustawa o urzędzie ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania jego organów. Nazwy Służby Bezpieczeństwa bez formalnego określenia jej kompetencji zaczęto używać począwszy od 1956 r., tzn. od utworzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w miejsce istniejących poprzednio Komitetów ds. Bezpieczeństwa Publicznego i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Warunkiem sprawnego wykonywania zadań związanych z ochroną bezpieczeństwa, jest ścisłe współdziałanie jednostek Służby Bezpieczeństwa. Zasadnicze znaczenie ma współdziałanie między jednostkami specjalistycznymi. Wynika to ze wspólnoty przedmiotu ochrony i niemożliwości ścisłego zarysowania granic specjalizacji. Współdziałanie zapobiega partykularyzmowi, rozszerza wiedzę o zagrożeniach, ułatwia pełne wykorzystanie sił i środków. Umożliwia także szerokie rozwinięcie działań w formie operacji, obejmujących wszystkie jednostki Służby Bezpieczeństwa. Drugim kierunkiem jest współdziałanie jednostek specjalistycznych z jednostkami operacyjno-technicznymi. Trzeci kierunek obejmuje współdziałanie jednostek Służby Bezpieczeństwa z innymi ogniwami resortu spraw wewnętrznych, w tym zwłaszcza służbą Milicji Obywatelskiej, Wojskami Ochrony Pogranicza. Czwarty kierunek dotyczy współdziałania SB z wywiadem i kontrwywiadem Ministerstwa Obrony Narodowej, z organami prokuratury i sądownictwa wojskowego oraz cywilnego. Piąty kierunek to współdziałanie z cywilnymi i wojskowymi organami wywiadu, kontrwywiadu i służby bezpieczeństwa państw socjalistycznych, zwłaszcza z kontrwywiadem wojskowym Północnej Grupy Armii Radzieckiej w Polsce. Szósty kierunek dotyczy współdziałania SB z instytucjami państwowymi, organizacjami społecznymi i obywatelami.

Terenowe jednostki Służby Bezpieczeństwa istnieją w Wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych, a także w Rejonowych, Miejskich i Dzielnicowych Urzędach Spraw Wewnętrznych. W wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych funkcjonują jednostki będące odpowiednikami podstawowych, specjalistycznych ogniw organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz ogniw operacyjno-technicznych. W Rejonowych, Miejskich i Dzielnicowych Urzędach Spraw Wewnętrznych działają wydzielone grupy funkcjonariuszy zajmujący się całokształtem zadań Służby Bezpieczeństwa. Ochroną bezpieczeństwa na szczeblu wojewódzkim kierują bezpośrednio zastępcy szefów wojewódzkich urzędów spraw wewnętrznych do spraw bezpieczeństwa. Podlegają im zastępcy szefów rejonowych, miejskich i dzielnicowych urzędów do spraw bezpieczeństwa.

W systemie ochrony bezpieczeństwa państwa szczególne miejsce zajmują organy Wojskowej Służby Wewnętrznej odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa w siłach zbrojnych. Zakres kompetencji Służby Bezpieczeństwa i Wojskowej Służby Wewnętrznej determinuje zadania obu służb. W okresie pokoju Służba Bezpieczeństwa zajmuje się cywilnymi aspektami ochrony bezpieczeństwa, natomiast WSW ogranicza swoje działanie do spraw wojskowych. W okresie wojny kompetencje WSW wzrastają i rozciągają się na wszystkie sprawy znajdujące się w rejonie działania sił zbrojnych.

Precyzyjne rozgraniczenie kompetencji i działań SB i WSW nie jest możliwe, podobnie jak nie jest możliwe ściśle oddzielenie zagadnień polityki i gospodarki od spraw obronności. Z tych względów Służba Bezpieczeństwa zajmuje się sprawami ochrony sił zbrojnych w środowisku cywilnym. Ochronia od zewnątrz jednostki i instytucje wojskowe, współdziała w ochronie ćwiczeń wojskowych, w maskowaniu obiektów i ochronie obiektów KOK oraz jego odpowiedników wojewódzkich, ochronia produkcję wykonywaną na rzecz wojska, związane z tym badania naukowe oraz wykonuje wiele innych działań związanych z umacnianiem obronności PRL^{17/}. Podobnie, Wojskowa Służba Wewnętrzna działając w środowisku wojskowym ma możliwość podwyższania stanu bezpieczeństwa w cywilnym sektorze państwa. Wiąże się to ze współpracą wojska z wieloma instytucjami cywilnymi, pracą kontraktową w wojsku osób cywilnych i stałym przepływem żołnierzy służby zasadniczej ze środowisk cywilnych do wojska i odwrotnie. Brak ścisłej izolacji między środowiskiem cywilnym i wojskowym uzasadnia konieczność podwyższania poziomu ochrony zagadnień obronności przez dokonanie współdziałania Służby Bezpieczeństwa z Wojskową Służbą Wewnętrzną. Współdziałanie to urzeczywistniane jest na podstawie normatywnych uregulowań kompetencji obu służb i ustaleń dotyczących zakresu i zasad współdziałania.

Bezpieczeństwo Polski Ludowej jest częścią składową bezpieczeństwa wspólnoty socjalistycznej. Z tych względów ochrona bezpieczeństwa państwa urzeczywistniana jest w ścisłym, koalicyjnym współdziałaniu z organami spraw wewnętrznych i bezpieczeństwa krajów socjalistycznych. Wynika to m.in. z priorytetów polityki zagranicznej PRL sformułowanych w Uchwale IX Nadzwyczajnego Zjazdu PZPR, w której stwierdza się: "... będziemy zdecydowanie przeciwdziałać wszelkim przejawom ingerowania w nasze wewnętrzne sprawy i próbom wykorzystywania naszego kryzysu do podważania ustroju socjalistycznego oraz sojuszy Polski z ZSRR i innymi krajami wspólnoty socjalistycznej"^{18/}.

Z dotychczasowych rozważań wynika, że system ochrony bezpieczeństwa państwa stanowi układ wewnętrznie skoordynowany i jednolicie działający, spełniający różne funkcje na rzecz zabezpieczenia przed zewnętrznymi i wewnętrznymi zagrożeniami. System ten działa w ścisłym powiązaniu z sojusznicznym systemem ochrony bezpieczeństwa państw socjalistycznych.

17/ W rezultacie działalności Służby Bezpieczeństwa zlikwidowano wielu agentów wrogiego wywiadu będących oficerami i podoficerami WP, pracownikami cywilnymi instytucji wojskowych oraz agentów usiłujących przeniknąć w interesie wywiadu do strzeżonych zagadnień obronności.

18/ IX Nadzwyczajny Zjazd PZPR, 14-20 lipca 1981 r., Warszawa 1981, s. 156.

Rozdział 2 - METODY ZAPEWNIANIA OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Istotę ochrony bezpieczeństwa państwa stanowi ochraniać podstawowych interesów PRL, czyli zapobieganie osłabianiu pozycji Polski na arenie międzynarodowej, dezintegracji Polski z innymi państwami socjalistycznymi, zapobieganie destabilizacji stosunków społeczno-politycznych i dążeniem sił zagranicznych i wewnętrznych do zmiany ustroju, zapobieganie osłabianiu siły ekonomicznej i obronnej państwa. Akcentowanie ważności działań zapobiegawczych nie oznacza, że ochrona jest działalnością w pełni pasywną, nastawioną na ingerowanie dopiero wówczas, gdy zaistniało zjawisko, zdarzenie czy akt o charakterze przestępnym, naruszający bezpieczeństwo państwa. Przeciwnie, celem ochrony jest niedopuszczenie do naruszenia bezpieczeństwa, uchronienie państwa i obywateli przed zagrożeniami. Osiągnięcie tak rozumianych celów jest możliwe wtedy, gdy organy wyspecjalizowane w ochronie bezpieczeństwa we współdziałaniu z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi i obywatelami prowadzą pracę rozpoznawczą. Rozpoznanie jest pomocne w uzyskiwaniu informacji o zamierzeniach przeciwnika zewnętrznego i wewnętrznego w fazie przygotowawczej, w stanie zamiaru popełnienia przestępstwa. Dzięki informacjom uzyskiwanym w toku rozpoznania możliwe jest paraliżowanie działalności przeciwnika przed podjęciem przez niego zamierzonych akcji, usunięcie warunków sprzyjających do rozwijania wrogiej państwu działalności i likwidowanie zaistniałych stanów naruszających bezpieczeństwo państwa. Rozpoznanie służy całokształtowi ochrony bezpieczeństwa, prowadzone jest zarówno na rzecz zapobiegania, jak i na rzecz wykrywania oraz zwalczania wrogiej działalności antypaństwowej. Jest to najrozleglejszą dziedziną pracy organów ochrony bezpieczeństwa państwa, angażująca najwięcej sił i środków, prowadzona za pomocą jawnych i tajnych, operacyjnych i pozaoperacyjnych metod.

W działalności zmierzającej do ochrony bezpieczeństwa państwa istnieją charakterystyczne zjawiska nie występujące wcale lub w mniejszym natężeniu w ochronie porządku publicznego, gdyż po pierwsze, działalność wymierzona przeciwko podstawowym interesom państwa często jest prowadzona w głębokiej konspiracji i nie objawia się na zewnątrz drastycznymi skutkami^{19/}. Jest ona prowadzona najczęściej przez wroga,

19/ Takie zjawisko ma miejsce wówczas, gdy np. przeciwko naszemu państwu prowadzona jest dywersja ekonomiczna w formie inspirowania chybionych gospodarczo zakupów licencji lub urzędzeń. Straty ponoszone w ten sposób objawiają się niekiedy po upływie dłuższego czasu. Podobne zjawisko występuje w politycznej działalności o charakterze mafijnym. Taką działalność prowadził np. Z. Najder, pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego, zakonspirowany działacz PPN, o.d. odnośnika na s. 14 -

zwłaszcza zagraniczne instytucje, organizacje lub osoby przygotowane do uprawiania zakonspirowanej i destrukcyjnej działalności. Utrudnia to organom bezpieczeństwa ujawnienie działań przeciwnika, umożliwiając mu niekiedy osiągnięcie zamierzonego celu. Po drugie, działania narażające bezpieczeństwo państwa, zwłaszcza na etapie przygotowawczym, nie objawiają się w formie określonego przestępstwa, o którego dokonaniu dowiaduje się ogół obywateli, tak jak to bywa np. w przypadku przestępstwa kryminalnego. Po trzecie, ocena niektórych zjawisk wywołujących zagrożenie bezpieczeństwa państwa jest często niejednoznaczna, kontrolerska, zwłaszcza w odczuciu części społeczeństwa nie reagującej we właściwy sposób na te zjawiska. W wielu wypadkach działalność destrukcyjna jakkolwiek wymierzona w podstawowe interesy państwa nie objawia się jako przestępstwo w ściśle określonej postaci w rezultacie czego udowodnienie popełnienia przestępstwa bywa często utrudnione. Po czwarte, w odróżnieniu od przejawów naruszenia porządku publicznego, w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa istnieje potrzeba ciągłego interesowania się zjawiskami, obiektami, osobami i zagadnieniami potencjalnie narażonymi na wrogą działalność, w obrębie których przeciwnik może skrycie prowadzić akcje destrukcyjne. Dzieje się tak, mimo braku wyraźnych symptomów występowania szkodliwych zjawisk, a zwłaszcza przestępstw.

Tak więc w przypadku właściwie prowadzonej ochrony działanie organów bezpieczeństwa polegające na reagowaniu na zaistniałe wydarzenia powinno mieć charakter wyjątkowy. Ale i wówczas przed organami ochrony bezpieczeństwa stają zadania ze sfery zapobiegania, mianowicie głębokie rozpoznanie określonego zjawiska i mechanizmów sprawczych, wyciągnięcie wniosków dotyczących doskonalenia ochrony i zastosowania ich w praktyce. Ponadto zaistniałe stany naruszenia bezpieczeństwa powinny inspirować do doskonalenia prawa, praktyki wymiaru sprawiedliwości, prewencyjnej polityki penitencjarnej, działań profilaktyczno-wychowawczych wobec ogółu społeczeństwa i określonych środowisk.

Na podstawie dotychczasowych rozważań można stwierdzić, że cały system organów powołanych do ochrony bezpieczeństwa państwa musi w taki

c.d. odnośnika ze s. 13

który skrycie oddziaływał na postawy innych osób. Również w działalności agenturalnej na rzecz wywiadów kapitalistycznych występuje zjawisko długotrwałej egzystencji niektórych agentów. Znamiennym przykładem tego rodzaju działalności może być przypadek agenta wywiadu USA B. Walewskiego, który pracując przez 23 lata w charakterze dyplomaty w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przez 22 lata wykonywał zadania zlecane przez wywiad amerykański. W omawianych przypadkach celem destrukcyjnego działania było skryte wpływanie przez przeciwnika na decyzje państwowe, postawy polityczne określonych środowisk lub procesy ekonomiczne.

sposób wypełniać swe funkcje, aby zapobiegać niepożądanym zjawiskom społecznym godzącym w interesy państwa i obywateli oraz likwidować je, gdy zapobieganie okaże się nieskuteczne. Organy ochrony bezpieczeństwa mają za zadanie przede wszystkim odwracać groźbę niebezpieczeństwa. Obowiązane są również podejmować działania zmierzające do stworzenia takich warunków, w których nie tylko naruszenie bezpieczeństwa będzie niemożliwe, ale również nie pojawi się groźba naruszenia^{20/}. Zapobieganie obejmuje wobec tego także natarcie na przeciwnika, zwłaszcza na przeciwnika zewnętrznego w celu osłabienia jego siły działania i sparaliżowania zamierzeń skierowanych przeciwko interesom naszego państwa.

Oprócz działalności zapobiegawczej organy bezpieczeństwa prowadzą szeroką pracę wykrywczą. Podstawę skutecznej działalności wykrywczej przestępstw, stanowi odpowiednie rozpoznanie przeciwnika. Obejmuje ono rozpoznanie metod jego działalności, środków wykorzystywanych w jego działalności, znajomości planów i dążeń, a więc informacji uzyskiwanych z najbliższego otoczenia przeciwnika lub z wnętrza jego ośrodków i ogniw dyspozycyjnych. Ważną rolę spełniają tu wieloletnie doświadczenia organów bezpieczeństwa oraz metody opracowane na ich podstawie. Wykrywanie przestępnej działalności polega nie tylko na samym akcie ujawnienia przestępców, lecz także wyjaśnieniu wszystkich okoliczności związanych z przestępną działalnością, zdobyciem i zabezpieczeniem dowodów. Wiąże się ze stosowaniem odpowiednich metod operacyjnych - z zachowaniem reguł tajności - zważywszy, że swoistością przestępstw przeciwko państwu jest konspiracja i skrytość działania sprawców.

W odróżnieniu od zadań rozpoznawania i zapobiegania działalności skierowanej przeciwko bezpieczeństwu państwa, zadania związane z wykrywaniem są wykonywane wspólnie z innymi organami państwa: prokuraturą i wymiarem sprawiedliwości. Znaczący jest w związku z tym udział ogniw śledczych, metod śledczych i stosowanie prawa do zadań wykrywania przestępstw przeciwko państwu.

W zabezpieczeniu interesów państwa prawo - zwłaszcza prawo karne - spełnia funkcję ochronną^{21/}. Prawo nie jest zatem celem samym w sobie, lecz pełniąc zadania służebne wobec ochrony bezpieczeństwa stanowi jeden z elementów jego ochrony. Przepisy prawa upoważniają organy spraw wewnętrznych do prowadzenia działań rozpoznawczych i zapobiegawczych;

20/ Por. E. Ura: Pojęcie ochrony ..., wyd. cyt. s. 79-80.

21/ Prawo karne za pomocą właściwych jego środków ochrania społeczeństwo przed czynami, które ustawodawca uznał za niepożądane w życiu społecznym, gdyż stanowią groźbę dla danego układu stosunków społecznych. W. Świda: Prawo karne, Warszawa 1978, s. 12.

dają im podstawę do interwencji wobec czynów naruszających bezpieczeństwo państwa, regulują walkę z przestępstwami za pomocą specjalnych środków, którymi są kary i środki zabezpieczające. Już samo ustawowe zagrożenie karą oddziałuje zapobiegawczo i wpływa na stan ochrony bezpieczeństwa państwa. Jednakże treścią prawa karnego jest nie wszelka walka z przestępstwami, lecz tylko ta, która jest prowadzona za pomocą kar i środków zabezpieczających^{22/}. Groźba kary nie powstrzymuje w sposób automatyczny przeciwników naszego państwa od podejmowania działalności antypaństwowej. Nieskuteczność zagrożenia karą czynów przestępnych ma miejsce zwłaszcza wówczas, gdy działalność przeciwko bezpieczeństwu państwa podejmowana jest z pełną premedytacją lub, gdy jest prowadzona z przeświadczeniem o powodzeniu zamachu stanu a sprawcy wrogich czynów wykonując je skrycie, liczą na bezkarność. W wielu wypadkach skuteczne okazuje się uprzedzenie osób wkraczających na drogę wrogiej działalności o odpowiedzialności karnej, stosowanie nadzoru i innych pozaprocesowych form paraliżowania i uniemożliwiania antypaństwowych czynów.

Działalność organów ochrony bezpieczeństwa państwa na podstawie przepisów prawa ukierunkowana jest zarówno na zapobieganie, jak i wykrywanie zaistniałych przestępstw przeciwko państwu. Działalność ta obejmuje zatem stany zabronione prawem, jak też wszelką szkodliwą wobec interesów państwa działalność, także i tę która z formalnego punktu widzenia nie jest przestępstwem.

Rozpatrując rozpoznanie, zapobieganie i wykrywanie główne działania związane z ochroną bezpieczeństwa państwa, można stwierdzić, że największa jest przydatność przepisów i mechanizmów stosowania prawa w wykrywaniu przestępstw, w ograniczonym stopniu istnieje możliwość wykorzystywania prawa w czynnym zapobieganiu, natomiast w rozpoznawaniu ich przydatność jest znikoma^{23/}.

Konstatacja wynikająca z powyższych stwierdzeń dowodzi, że jakkolwiek wszelkie czynności organów bezpieczeństwa prowadzone są na podstawie prawa i zgodnie z prawem, to realizacja zadań ochrony bezpieczeństwa państwa jest możliwa przy pomocy odpowiednich metod mających na celu rozpo-

22/ Tamże, s. 11-12.

23/ W prowadzeniu rozpoznania przepisy prawa nie służą aktywnie we wspomaganie realizacji czynności rozpoznawczych, lecz przyczyniają się do ochrony praworządności. Urzeczywistnia się w ten sposób funkcja gwarancyjna prawa, chroniąc ogół obywateli przed możliwością samowoli organów państwowych. Por. T. Chrustowski: Funkcje organów ..., wyd. cyt., s. 56.

nianie, zapobieganie i wykrywanie. Tak więc każde z tych działań realizowane jest przy pomocy metod adekwatnych do jego treści. Najrozleglejsze z zadań - rozpoznawanie realizowane jest przede wszystkim metodami pracy operacyjnej; zapobieganie wykonywane jest przy pomocy metod operacyjnych, czynności administracyjnych, polityczno-wychowawczych i zastosowaniu mechanizmów prawa. W wykrywaniu natomiast, oprócz działań operacyjnych w pełni znajdują zastosowanie metody pracy śledczej i przepisy prawa.

x

x

x

Ochrona bezpieczeństwa stanowi część składową polityki państwa socjalistycznego i partii - Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej - kierowniczej siły narodu. Organizacja i wykonawstwo ochrony bezpieczeństwa państwa przebiega zatem w zgodności z określoną polityką obowiązującą w tej dziedzinie. Polityka w zakresie ochrony bezpieczeństwa determinuje i nakreśla plany działań, wyznacza strategię i taktykę. Planowość obejmuje więc sferę działań strategicznych, to znaczy działań w określonej sytuacji, w związku z istniejącymi i przewidywanymi stanami zagrożenia wewnętrznego i zewnętrznego państwa oraz dotyczy ogółu dokonań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem i wykrywaniem. Strategia określa taktykę działań poszczególnych jednostek organów ochrony bezpieczeństwa państwa i taktykę działań w sferach ochrony bezpieczeństwa. Z istoty ochrony bezpieczeństwa państwa wynika konieczność traktowania wszystkich podejmowanych w tym zakresie działań jako polityczne. Należą one bowiem do polityki państwa i jako takie wywierają ważny wpływ na sytuację wewnętrzną w kraju i stan stosunków międzypaństwowych. Rezultaty pracy organów bezpieczeństwa oddziałują propagandowo i profilaktycznie na postawę społeczeństwa w kraju, są w stanie kompromitować agresywne poczynania przeciwnika zewnętrznego w skali międzynarodowej, ograniczać i paraliżować jego aktywność. Powodzenie w ochronie bezpieczeństwa wymaga znajomości celów bieżącej i perspektywicznej polityki partii i państwa, koalicyjnych celów wspólnoty socjalistycznej i zasad praworządności.

U S T A W A
z dnia 14 lipca 1983 r.

o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów.

Art. 1.

1. Minister Spraw Wewnętrznych jest naczelnym organem administracji państwowej w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, a także ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie i zdrowie ludzkie oraz dorobek materialny i kulturalny społeczeństwa.

2. Minister Spraw Wewnętrznych, w ramach swoich kompetencji, strzeże praworządności ludowej oraz współdziała z innymi organami państwowymi w zakresie ochrony praw i wolności obywatelskich.

Art. 2.

1. Do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych należą sprawy:
- 1/ ochrony bezpieczeństwa państwa, w tym zwalczanie szpiegostwa, terroryzmu, dywersji i sabotażu oraz innych czynów godzących w konstytucyjne zasady ustrojowe Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jak również koordynowanie działań w zakresie ochrony tajemnicy państwowej i służbowej oraz kontrola ruchu międzynarodowego;
 - 2/ ochrony życia, zdrowia i mienia obywateli oraz mienia społecznego przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
 - 3/ ochrony porządku publicznego, w tym ochrony ładu i spokoju w miejscach publicznych oraz środkach komunikacji publicznej, a także bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
 - 4/ zwalczania innych przestępstw i wykroczeń, a także inicjowania i organizowania działań mających na celu zapobieganie przyczynom i warunkom sprzyjającym popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz współdziałania w tym zakresie z zainteresowanymi organami państwowymi, organizacjami spółdzielczymi i społecznymi;
 - 5/ ochrony granic państwowych, w tym organizowanie kontroli ruchu granicznego, zabezpieczanie nienaruszalności znaków i urządzeń granicznych;
 - 6/ społeczno-administracyjne, określone w przepisach prawa o stowarzyszeniach, przepisach o zgromadzeniach, o zbiórkach publicznych, o odznakach i mundurach, o ewidencji ludności i dowodach osobistych,

obywatelstwie polskim, o cudzoziemcach, o aktach stanu cywilnego, o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, a także w innych przepisach;

7/ organizacyjno-mobilizacyjne i obronne resortu spraw wewnętrznych oraz wykonywanie innych zadań z zakresu obronności, wynikających z przepisów o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Do Ministra Spraw Wewnętrznych należy ponadto:

- 1/ zwierzchni nadzór nad ochroną przeciwpożarową oraz współdziałanie w usuwaniu skutków klęsk żywiołowych i innych niebezpiecznych zdarzeń;
- 2/ nadzór nad kolegiami do spraw wykroczeń oraz udzielanie wytycznych co do polityki orzecznictwa w sprawach o wykroczenia;
- 3/ nadzór nad Ochotniczą Rezerwą Milicji Obywatelskiej oraz Strażą Przemysłową i innymi uzbrojonymi specjalistycznymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowy zakres działania Ministra Spraw Wewnętrznych.

4. Rada Ministrów nadaje statut organizacyjny Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Art. 3.

Minister Spraw Wewnętrznych określa kierunki działania podległych organów i jednostek organizacyjnych, a także ustala kierunki realizacji zadań społeczno-administracyjnych wykonywanych przez terenowe organy administracji państwowej i udziela im pomocy.

Art. 4.

Minister Spraw Wewnętrznych organizuje i doskonali metody i formy działań rozpoznawczych, zapobiegawczych i wykrywczych w celu zwalczania przestępstw oraz wykroczeń, jak również innych czynów i zjawisk zagrażających bezpieczeństwu państwa i porządkowi publicznemu.

Art. 5.

1. Minister Spraw Wewnętrznych wykonuje swoje zadania poprzez Służbę Bezpieczeństwa, Milicję Obywatelską, podległe jednostki wojskowe i straż pożarną.

2. Ochrona bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego należy do podstawowych zadań Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej.

3. Zadania i organizację podległych jednostek wojskowych i straży pożarnych regulują odrębne przepisy.

4. Terenowymi organami Ministra Spraw Wewnętrznych, w zakresie określonym w ust. 2, są:

- 1/ szefowie wojewódzkich urzędów spraw wewnętrznych;
- 2/ szefowie rejonowych, miejskich i dzielnicowych urzędów spraw wewnętrznych oraz komendanci komisariatów i posterunków Milicji Obywatelskiej.

5. Szefowie urzędów i komendanci Milicji Obywatelskiej, o których mowa w ust. 4, wykonują swoje zadania przy pomocy podległych im urzędów, komisariatów i posterunków.

6. Minister Spraw Wewnętrznych określa zakres działania i organizację organów, o których mowa w ust. 4, a w odniesieniu do szefów rejonowych urzędów spraw wewnętrznych, także terytorialny zasięg działania oraz podległe im jednostki.

Art. 6.

1. Funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz innych działań godzących w bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny wykonują czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-prawne.

2. Funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej wykonują również czynności na polecenie sądów i organów prokuratury w zakresie określonym w odrębnych przepisach.

3. Uprawnienia procesowe funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej wynikające z przepisów Kodeksu postępowania karnego i przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia przysługują również funkcjonariuszom Służby Bezpieczeństwa.

Art. 7.

1. Funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej wykonując czynności, o których mowa w art. 6, mają w szczególności prawo:

- 1/ legitymowania lub w inny sposób ustalania tożsamości osoby;
- 2/ zatrzymywania osób - w trybie i wypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 3/ zatrzymywania osób naruszających lub zagrażających porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu;
- 4/ przeszukiwania osób i pomieszczeń - w trybie i wypadkach określonych w odrębnych przepisach;
- 5/ dokonywania kontroli osobistej i przeglądania zawartości bagaży, a także sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach

komunikacji lotniczej, drogowej, kolejowej i wodnej w razie istnienia podejrzenia dokonania przestępstwa lub czynu godzącego w bezpieczeństwo państwa albo porządek publiczny;

6/ ządania niezbędnej pomocy od kierowników instytucji państwowych i jednostek gospodarki uspołecznionej, dozorców i administratorów domów oraz sołtysów, a także członków Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy.

2. Zasady i tryb działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 5, w drodze rozporządzenia, określa Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 8.

1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa państwa lub zakłócenia porządku publicznego oraz niepodporządkowania się poleceniom organów Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej, wydanym na podstawie prawa, funkcjonariusze tych organów mogą używać następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1/ fizyczne i techniczne środki służące do obezwładniania bądź kucwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów;
- 2/ milicyjne pałki gumowe, a także chemiczne i wodne środki obezwładniające;
- 3/ psy służbowe;
- 4/ pociski miotane.

2. W wypadkach określonych w ust. 1, mogą być stosowane jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.

3. Minister Spraw Wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo wypadki oraz warunki i sposoby użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1.

Art. 9.

1. Jeżeli środki przymusu bezpośredniego wymienione w art. 8 ust. 1 są niewystarczające, funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej mają prawo użycia broni palnej:

- 1/ w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie własne lub innej osoby;
- 2/ w celu zapobieżenia lub odparcia zamachu na obiekty państwowe i ważne urzędzenia użyteczności publicznej;
- 3/ w celu zapobieżenia lub odparcia zamachu na mienie społeczne o znacznej wartości;

- 4/ przeciwko osobie, która wezwana do natychmiastowego porzucenia broni lub niebezpiecznego narzędzia nie zastosuje się do tego wezwania a jej zachowanie wskazuje na bezpośredni zamiar użycia wobec człowieka broni lub niebezpiecznego narzędzia;
- 5/ przeciwko osobie, która usiłuje przemocą odebrać broń funkcjonariuszowi Służby Bezpieczeństwa, Milicji Obywatelskiej, żołnierzowi lub innej osobie uprawnionej do posiadania broni;
- 6/ w celu zapobieżenia lub odparcia bezpośredniego zamachu na konwojowaną osobę, pieniądze lub przedmioty wartościowe;
- 7/ w pościgu za sprawcą zamachu określonego w pkt. 1-6;
- 8/ w pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie niebezpiecznego przestępstwa, a zwłaszcza podejrzaną o terroryzm, szpiegostwo, dywersję, zabójstwo, podpalenie, napad rabunkowy;
- 9/ w celu udaremnienia ucieczki skazanego na karę pozbawienia wolności lub osoby tymczasowo aresztowanej;
- 10/ w razie gdy konwojowany niebezpieczny przestępca podjął nie budzącą wątpliwości próbę ucieczki;
- 11/ w celu udaremnienia nielegalnego przekroczenia granicy państwa, jeżeli zachodzą warunki, w których organy odrony granic, są uprawnione do użycia broni palnej stosownie do obowiązujących przepisów o ochronie granic państwowych.

2. W działaniach oddziałów i pododdziałów zwartych Milicji Obywatelskiej użycie broni palnej może nastąpić na rozkaz ich dowódcy.

3. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

4. Minister Spraw Wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, określa szeregowo, warunki i sposób postępowania przy użyciu broni palnej, a także zasady użycia broni palnej przez jednostki wymienione w ust. 2.

Art. 10.

1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa państwa lub zakłócenia porządku publicznego, zwłaszcza poprzez sprowadzenie:

- 1/ niebezpieczeństwa powszechnego dla życia, zdrowia lub wolności obywateli;
- 2/ bezpośredniego niebezpieczeństwa zagrożenia dla mienia społecznego, indywidualnego lub osobistego w znacznych rozmiarach;
- 3/ niebezpieczeństwa zagrożenia obiektów ważnych dla bezpieczeństwa państwa, a także ważnych dla gospodarki narodowej obiektów i urządzeń;

4/ bezpośredniego zagrożenia albo zajęcia budynków administracji państwowej, organizacji politycznych lub społecznych.

Minister Spraw Wewnętrznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa państwa lub przywrócenia porządku publicznego może zarządzić użycie uzbrojonych oddziałów lub pododdziałów zwartych Milicji Obywatelskiej.

2. W wypadkach, o których mowa w ust. 1, gdy użycie uzbrojonych oddziałów i pododdziałów zwartych Milicji Obywatelskiej okaże się niewystarczające, mogą być użyte do pomocy - na podstawie decyzji Komitetu Obrony Kraju - oddziały zwarte sił zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa zasady użycia uzbrojonych oddziałów i pododdziałów wymienionych w ust. 1 i 2.

Art. 11.

1. W wypadkach, o których mowa w art. 10 ust. 1, mogą być również użyte jednostki Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej oraz formacje i organizacje powołane do ochrony porządku publicznego lub mienia społecznego.

2. Minister Spraw Wewnętrznych może zarządzić wyposażenie członków Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej oraz formacji i organizacji, o których mowa w ust. 1, w środki przymusu bezpośredniego, a w razie konieczności również w broń palną.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo zasady użycia jednostek Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej oraz formacji organizacji, o których mowa w ust. 1, a także zasady użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez członków /pracowników/ tych jednostek, formacji i organizacji.

Art. 12.

1. Funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej mogą korzystać nieodpłatnie w wypadkach nie cierpiących zwłoki, z pojazdów lub innych przedmiotów należących do jednostek gospodarki społecznej lub instytucji państwowych oraz obywateli, jeżeli jest to niezbędne do wykonania zadania służbowego w celu ratowania życia albo zdrowia ludzkiego oraz zapobieżenia szkodząc w mieniu o wielkiej wartości.

2. Minister Spraw Wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, określa zasady korzystania z pojazdów lub innych przedmiotów, o których mowa w ust. 1, oraz tryb dochodzenia roszczeń w wypadkach powstania z tego tytułu szkód w mieniu.

Art. 13.

1. Obywatele mogą dochodzić od Ministra Spraw Wewnętrznych i podległych mu organów roszczeń na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach, jeżeli w wyniku zastosowanych środków przymusu bezpośredniego, w tym również broni palnej, doznali uszczerbku na zdrowiu lub ponieśli szkodę w mieniu albo jeżeli utracili osobę najbliższą.

2. Ministrowi Spraw Wewnętrznych i podległym mu organom przysługuje roszczenie o zwrot świadczenia w stosunku do funkcjonariuszy, z których winy zaistniał uszczerbek lub szkoda wymienione w ust. 1.

3. Zakres roszczeń, o których mowa w ust. 2, w drodze rozporządzenia, określa Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 14.

1. W celu zapobieżenia niebezpieczeństwu popełnienia przestępstwa godzącego w podstawy ustrojowe, bezpieczeństwo lub obronność Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a także zbrodni zabójstwa, Minister Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Prokuratorem Generalnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej może zarządzić stosowanie środków technicznych w celu utrwalenia śladów i dowodów.

2. Rada Ministrów określa zasady użycia i rodzaje środków technicznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 15.

1. Służba Bezpieczeństwa i Milicja Obywatelska mogą korzystać z pomocy obywateli przy wykonywaniu swych zadań z dziedziny bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego.

2. W razie utraty życia lub poniesienia uszczerbku na zdrowiu przez osoby, o których mowa w ust. 1, lub szkody w mieniu tych osób przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 16.

1. Szefowie i komendanci, o których mowa w art. 5 ust. 4, składają na żądanie właściwych rad narodowych lub ich organów, sprawozdania i informacje dotyczące oceny stanu porządku publicznego.

2. Sprawozdania i informacje, o których mowa w ust. 1, nie obejmują wiadomości stanowiących tajemnicę państwową lub służbową.

Art. 17.

1. Minister Spraw Wewnętrznych i podległe mu organy przy wykonywaniu

swych zadań współdziałają z organami administracji państwowej oraz organizacjami spółdzielczymi i społecznymi.

2. Służba Bezpieczeństwa i Milicja Obywatelska współdziałają w realizacji zadań w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa z organami wojskowymi oraz innymi organami określonymi w odrębnych przepisach.

3. Służba Bezpieczeństwa i Milicja Obywatelska mogą współpracować przy realizacji swoich zadań z organami bezpieczeństwa i porządku publicznego innych państw na podstawie umów i porozumień międzynarodowych.

Art. 18.

1. Państwowe jednostki organizacyjne udzielają w zakresie swego działania pomocy Służbie Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej w wykonywaniu ich zadań.

2. Na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych lub podległych bądź nadzorowanych przez tego Ministra organów, państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane uwzględniać potrzeby tych organów w zakresie badań, produkcji, usług i dostaw środków technicznych niezbędnych do wykonywania przez nie zadań; w stosunku do przedsiębiorstw państwowych stosuje się w tym zakresie przepis art. 54 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych /Dz.U. nr 24, poz. 122 i 1982 r. nr 45, poz. 289/.

Art. 19.

Minister Spraw Wewnętrznych w zakresie ochrony bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego organizuje współpracę organów administracji państwowej, państwowych jednostek organizacyjnych, a także współdziałanie podległych mu organów z organizacjami spółdzielczymi i społecznymi.

Art. 20.

Przepisy ustaw o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i ich rodzin, jak również o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej stosuje się do funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa.

Art. 21.

W ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej /Dz.U. z 1973 r. nr 23, poz. 136, z 1974 r. nr 44, poz. 264 i z 1983 r. nr 16, poz. 79/ po art. 102 dodaje się art. 102^a w brzmieniu:

"Art. 102^a. 1. Osobom, które stosownie do przepisów o powszechnym obo-

wiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:

- 1/ odbywają służbę w formacjach uzbrojonych, podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych;
- 2/ otrzymały przydzielony organizacyjno-mobilizacyjny do jednostek Milicji Obywatelskiej /Rezerwowe Oddziały Milicji Obywatelskiej/ i pełnią w nich służbę przysługującą w zakresie wykonywanych przez nich zadań uprawnień funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej.

2. Szczegółowe prawa i obowiązki osób, o których mowa w ustawie określa Minister Spraw Wewnętrznych".

Art. 22.

Tracą moc:

- 1/ dekret z dnia 7 grudnia 1954 r. o naczelnych organach administracji państwowej w zakresie spraw wewnętrznych i bezpieczeństwa państwa /Dz.U. nr 54, poz. 269, z 1956 r. nr 41, poz. 188 i nr 45, poz. 241 oraz z 1974 r. nr 14, poz. 85/;
- 2/ dekret z dnia 21 grudnia 1955 r. o organizacji i zakresie działania Milicji Obywatelskiej /Dz.U. nr 46, poz. 311, z 1974 r. nr 14, poz. 85 i z 1975 r. nr 16, poz. 91/;
- 3/ ustawa z dnia 13 listopada 1956 r. o zmianie organizacji naczelnych organów administracji publicznej w zakresie bezpieczeństwa publicznego /Dz.U. nr 54, poz. 241/.

Art. 23.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW
z dnia 18 sierpnia 1983 r.

w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o urządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów /Dz.U. nr 38, poz. 172/ zarządza się, co następuje:

§ 1. Do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych należy:

1/ w dziedzinie bezpieczeństwa państwa:

- a/ rozpoznawanie, ujawnianie, zapobieganie i zwalczanie szpiegowskiej, dywersyjnej i innej szkodliwej działalności prowadzonej przez służby wywiadowcze i kontrwywiadowcze państw obcych i inne ośrodki zagraniczne przeciwko Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i jej obywatelom oraz działalności antypaństwowej podejmowanej w kraju - w celu zapewnienia ochrony podstawowych interesów politycznych i gospodarczych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i państw sojusznicznych, a zwłaszcza ochrony organów i instytucji państwowych, obiektów gospodarki społecznej, organizacji społecznych i innych form życia społecznego;
- b/ ochrony organów i instytucji państwowych, instytucji naukowo-badawczych, oświatowych, wychowawczych i kulturalnych, obiektów gospodarki społecznej i użyteczności publicznej, organizacji, środowisk społecznych i grup zawodowych oraz obywateli przed działalnością terrorystyczną, sabotażową i dywersyjną oraz innymi przestępstwami i szkodliwymi działaniami godzącymi w konstytucyjne zasady ustrojowe oraz w podstawowe interesy polityczne i gospodarcze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;
- c/ ochrona naczelnych organów władzy i administracji państwowej oraz centralnych władz organizacji politycznych i społecznych,
- d/ realizacja zadań w dziedzinie polityki paszportowej i wizowej we współdziałaniu z właściwymi ministrami i kierownikami urzędów centralnych oraz kontrola międzynarodowego ruchu osobowego na granicach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;
- e/ ochrona personelu i siedzib obcych przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych misji zagranicznych korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw oraz umów i zwyczajów międzynarodowych;

- f/ koordynowanie organizacji ochrony tajemnicy państwowej i służbowej na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- g/ przygotowanie mobilizacyjno-obronne sił i środków resortu spraw wewnętrznych w razie zagrożenia bezpieczeństwa lub obronności państwa;
- h/ opracowywanie i doskonalenie metod działań rozpoznawczych i ochronnych podejmowanych w celu zapobiegania i zwalczania czynów oraz zjawisk godzących w bezpieczeństwo państwa;

w dziedzinie ochrony życia, zdrowia, mienia obywateli i mienie społeczne przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra - zapobieganie przestępczości, ustalanie i ujawnianie przestępstw oraz wykrywanie i ściganie ich sprawców;

w dziedzinie ochrony porządku publicznego:

- a/ zapobieganie zakłóceniom porządku publicznego;
- b/ przywracanie zakłócanego porządku publicznego;
- c/ współdziałanie w zapewnieniu porządku publicznego podczas wieców, pochodów i manifestacji;
- d/ zapewnienie ładu i spokoju w miejscach publicznych i środkach komunikacji publicznej;
- e/ współdziałanie w zapewnieniu bezpieczeństwa powszechnego w ruchu na drogach publicznych;
- f/ współdziałanie w ochronie bezpieczeństwa w komunikacji lotniczej, kolejowej i wodnej;
- g/ współdziałanie w prowadzeniu działań porządkowo-ochronnych oraz czynności ratowniczych w razie klęsk żywiołowych i innych niebezpiecznych zdarzeń;
- h/ nadzór nad wykonywaniem przepisów porządkowych organów władzy i administracji państwowej na zasadach określonych w odrębnych przepisach;

w dziedzinie zwalczania innych przestępstw i wykroczeń:

- a/ przeciwdziałanie przyczynom i warunkom sprzyjającym popełnianiu przestępstw i wykroczeń;
- b/ ustalanie i ujawnianie przestępstw i wykroczeń oraz wykrywanie i ściganie ich sprawców;
- c/ organizowanie i prowadzenie działań pościgowych za sprawcami przestępstw oraz konwojowanie osób za sprawcami przestępstw oraz konwojowanie osób zatrzymanych lub aresztowanych;
- d/ współdziałanie z innymi organami państwowymi i organizacjami społecznymi w zakresie zapobiegania czynom i zjawiskom sprzy-

jającym naruszeniu porządku prawnego, a zwłaszcza demoralizacji nieletnich, alkoholizmowi, narkomanii, uchylaniu się od pracy i nauki oraz marnotrawstwu mienia społecznego;

- e/ prowadzenie prac badawczych o przestępstwach i wykroczeniach oraz doskonalenie metod zapobiegawczych;
- f/ współdziałanie w zakresie technicznego zabezpieczenia obiektów przed przestępstwami i innymi zdarzeniami;

w dziedzinie ochrony granic państwowych - organizowanie kontroli ruchu granicznego, zabezpieczenie nienaruszalności znaków i urządzeń granicznych oraz inne sprawy, określone w odrębnych przepisach;

w dziedzinie społeczno-administracyjnej:

- a/ nadzór nad działalnością kolegiów do spraw wykroczeń przy terenowych organach administracji państwowej i nad postępowaniem mandатовym w sprawach o wykroczenia, w tym udzielanie wytycznych co do polityki orzecznictwa w sprawach o wykroczenia;
- b/ nadzór nad stowarzyszeniami;
- c/ ustalanie kierunków i ogólnych zasad realizacji zadań oraz udzielanie pomocy wydziałom spraw społeczno-administracyjnych urzędów terenowych organów administracji państwowej w zakresie:
 - stowarzyszeń zgromadzeń zbiorów publicznych, odznak i mundurów;
 - rejestracji stanu cywilnego;
 - zmiany imion i nazwisk oraz obywatelstwa;
 - ewidencji ludności i dowodów osobistych;
 - obsługi organizacyjno-prawnej kolegiów do spraw wykroczeń oraz wykonywania kar orzeczonych przez te kolegia;
 - organizacji ochrony tajemnicy państwowej i służbowej w urzędach terenowych organów administracji państwowej;
- d/ udzielanie pozwoleń na przeprowadzanie zbiorów publicznych o zasięgu ogólnokrajowym, zezwoleń na nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców oraz na pobyt stały w strefie nadgranicznej;
- e/ ustanawianie i używanie odznak;
- f/ wydawanie pozwoleń na broń;
- g/ wydawanie dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy państwowej i pobytu cudzoziemców na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;
- h/ zarządzanie rejestracji przedpoborowych oraz wspólnie z Ministrem Obrony Narodowej przeprowadzanie poboru, a także sprawowanie zwierzchniego nadzoru nad jego przeprowadzeniem;
- i/ organizowanie i nadzorowanie działań na rzecz powszechnego obowiązku obrony, określonych w odrębnych przepisach;

- j/ ustalanie szczególnych zasad sporządzania spisu wyborców oraz wykonywanie innych zadań wynikających z ordynacji wyborczej do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i rad narodowych;
- k/ w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej - sprawowania zwierzchniego nadzoru i koordynacji działalności na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- l/ w dziedzinie usuwania skutków klęsk żywiołowych i innych niebezpiecznych zdarzeń - sprawy określone w odrębnych przepisach.

§ 2. Do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych należy również:

- 1/ organizowanie i czuwanie nad całokształtem działalności ideowo-wychowawczej służącej stałemu umacnianiu postawy moralno-politycznej i dyscypliny funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników cywilnych resortu;
- 2/ stwarzanie warunków prawidłowej działalności organizacji partyjnych, rad funkcjonariuszy i rad pracowniczych, kół rodziny milicyjnej, organizacji młodzieżowych, sportowych oraz innych organizacji społecznych;
- 3/ organizowanie i nadzorowanie szkolnictwa resortu spraw wewnętrznych oraz doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników cywilnych tego resortu;
- 4/ nadzorowanie działalności Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 5/ nadzorowanie działalności straży przemysłowych, bankowych, pocztowych, leśnych, ochrony kolei i innych uzbrojonych specjalistycznych formacji ochronnych na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 6/ organizowanie współpracy z jednostkami gospodarki uspołecznionej w celu uwzględniania w ramach ich produkcji potrzeb jednostek resortu spraw wewnętrznych, w szczególności w zakresie środków technicznych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań;
- 7/ wydawanie przepisów prawnych w ramach posiadanych kompetencji;
- 8/ doskonalenie wewnętrznych struktur organizacyjnych resortu;
- 9/ współdziałanie ze środkami masowego przekazu w celu prewencyjnego oddziaływania oraz tworzenia warunków do współpracy organów podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych ze społeczeństwem w realizacji zadań ochrony prawnej interesów państwa i obywateli;
- 10/ informowanie społeczeństwa o zwalczaniu szkodliwych zjawisk, a także podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania obywateli do udziału w zwalczaniu tych zjawisk;

11/ wykonywanie zadań określonych w odrębnych przepisach.

§ 3. 1. Minister Spraw Wewnętrznych określa szczegółowy zakres działania podległych jednostek organizacyjnych.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określa metody i formy wykonywania zadań służbowych przez Służbę Bezpieczeństwa i Milicję Obywatelską.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w.z.

J. OBODOWSKI

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50-Bibl. Nauk. DZS

Wyk. płk Wołpiuk

Druk. JD, dnia 25.4.84 r.

Druk. ASG WP nr 0161/0744/WW

Kor. HW.

